

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 567720

Onderwerp: Zienswijze concept-begroting Groene Metropoolregio en concepten regionale agenda en bestuursakkoord

Voorstel

1. Akkoord te gaan met de zienswijze op de conceptbegroting 2022 GMR, de concept regionale agenda en het concept bestuursakkoord

Inleiding

Op resp. 14 en 15 april 2021 hebben wij van het Algemeen Bestuur van de Groene Metropoolregio de volgende documenten ontvangen, met bijbehorende aanbiedingsbrieven:

- de conceptbegroting 2022 van de Groene Metropoolregio (GMR),
- de concept regionale agenda 2022 GMR
- het concept bestuursakkoord GMR, provincie Gelderland en The Economic Board.

Het Algemeen Bestuur verzoekt ons in de aanbiedingsbrieven op de begroting een zienswijze kenbaar te maken voor 30 juni 2021 of zoveel eerder als mogelijk en op de andere twee documenten een reactie te geven.

In bijgaande brief hebben wij - vanwege de samenhang tussen de documenten - een gecombineerde zienswijze opgesteld.

Wij bieden u hierbij deze zienswijze ter besluitvorming aan. Wij gaan onder Argumenten op de afzonderlijke documenten in en op de voorgestelde zienswijze.

Beoogd effect

Het tijdig indienen van een zienswijze op begroting 2022 en de regionale agenda 2022 van de Groene Metropoolregio, zodat de Algemeen bestuur van de regio in respectievelijk juli en september de begroting en regionale agenda kan vaststellen.

Argumenten

- 1.1 Om te komen tot deze zienswijze hebben we de opgaven zoals beschreven in de concept-regionale agenda heel goed bekeken vanuit de Arnhemse optiek. In hoeverre sluiten de speerpunten en activiteiten aan op de al bestaande regionale samenwerking? In hoeverre dragen ze bij aan onze ambities, in hoeverre zijn ze verplicht door andere overheden, etc. Deze analyse hebben wij gebruikt

om de zienswijze op te stellen. We hebben de opmerkingen per opgave ook als bijlage bijgevoegd bij de aanbestedingsbrief.

Conceptbegroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

De deelnemende gemeenteraden worden uitgenodigd om voor 30 juni 2021 een zienswijze in te dienen op de conceptbegroting van de Groene metropoolregio. De begroting 2022 vormt de financiële vertaling van de inhoudelijke ambities van de samenwerking in 2022 die in 2021 is gestart.

In de begroting 2022 wordt onderscheid gemaakt tussen de basisfinanciering van de Groene Metropoolregio en de opgavenfinanciering.

De basisfinanciering is €2,50 per inwoner en betreft de huidige set van afspraken waaronder de bijdrage voor het regiobureau. De hoogte van dit bedrag is vorig jaar door de 18 gemeenteraden vastgesteld. Net zoals in 2021 draagt de provincie voor 2022 nogmaals 6 ton bij waardoor de inwonerbijdrage ook in 2022 op 1,73 uitkomt.

In de aangeboden conceptbegroting zijn naast de middelen voor de 5 opgaven, die overgenomen zijn uit de concept-regionale agenda, ook de middelen voor het Regiobureau en de jaarlijkse bijdrage aan The Economic Board opgenomen à €1,00 per inwoner. De conceptbegroting 2022 geeft, naast de kosten voor het Regiobureau, inzicht in de bijdrage voor de 5 opgaven. De opgavenfinanciering betreft de financiële vertaling van de regionale agenda met de vijf inhoudelijke opgaven van de Groene Metropoolregio. De concept regionale agenda 2022 (zie verderop in dit raadsvoorstel) vormt de inhoudelijke onderbouwing voor de bijdrage per opgave. Het bedrag voor de opgaven bedraagt in totaal € 4,22 per inwoner.

Zienswijze op conceptbegroting GMR 2022

In onze zienswijze geven wij mee dat het algemeen bestuur de begroting 2022 alleen met een behoorlijk voorbehoud zal kunnen vaststellen. Er wordt immers nog een definitieve regionale agenda opgesteld naar aanleiding van de huidige consultatieronde. Dit kan gevolgen hebben voor de opgaven, speerpunten en benodigde middelen. Bovendien gaan de 18 regiogemeenten pas in het najaar intekenen op de regionale opgaven en dus bepalen welke middelen zij hiervoor beschikbaar stellen.

Daarnaast merken wij op dat we de opgavenbegroting lastig kunnen beoordelen, omdat de begroting tot op speerpuntniveau is uitgewerkt en niet tot op activiteitsniveau. We hebben daardoor geen informatie over de kosten per activiteit.

In de zienswijze geven wij tenslotte aan dat wij ons zorgen maken over wat het eventueel niet intekenen op de opgaven door regiogemeenten voor gevolgen kan hebben voor de bijdrage van de gemeenten die wél meedoen. Wij vragen het Algemeen Bestuur hier tevoren scenario's over uit te werken.

Concept regionale agenda 2022

In de concept regionale agenda 2022 zijn de vijf opgaven verder uitgewerkt ten opzichte van de versie die in het najaar van 2020 is vastgesteld in het kader van het versterkingsproces. De speerpunten zijn geconcretiseerd en voorzien van acties en benodigde middelen (menskracht en geld).

De concept regionale agenda 2022 is ook een actualisatie van de agenda 2021. In dit lopende jaar wordt gewerkt met de financiële middelen die daar reeds voor beschikbaar zijn of binnen de huidige

begrotingen beschikbaar zijn te stellen. Deze financiering is grotendeels gekoppeld aan de bestaande afspraken over bijdragen aan budgetten van al lopende programma's en activiteiten.

De regionale agenda wordt nu (in het voorjaar) ter consultatie aangeboden. Aan de colleges en raden wordt gevraagd of men zich herkent in de uitwerking van de ambities en bijbehorende acties en welke eventueel gemist worden. Deze manier van werken is een uitwerking van afspraken die gemaakt zijn bij de totstandkoming van de Groene Metropoolregio. De zogenaamde consultatieronde geeft de gemeenten ook de raden de gelegenheid om in hun voorjaars-, kader- of zomernota rekening te houden met de gevraagde (extra) middelen als men intekent op de opgaven uit de definitieve regionale agenda.

De opbrengst van de consultatie van de 18 gemeenten geeft het algemeen bestuur de gelegenheid om nog bij te sturen op ambities, acties of middelen voordat de definitieve versie wordt aangeboden na het zomerreces. Dit bijsturen gebeurt in afstemming met de 5 Bestuurlijke Opgaven Teams.

De bedoeling is dat de 18 gemeenten in het najaar besluiten over het al dan niet intekenen op de vijf opgaven van de definitieve regionale agenda voor het jaar 2022. Vanaf 2023 zullen de opgaven een meerjarig karakter krijgen.

Zienswijze op de concept regionale agenda

In onze zienswijze geven wij aan dat we in deze regionale agenda de ambitie weerspiegeld zien zoals we die met de visie en agenda van de Groene Metropoolregio samen hebben geformuleerd en die eind 2020 door de regiogemeenten is vastgesteld: een stevige ambitie, waarmee de 18 regiogemeenten aan de slag willen in het speelveld van metropoolregio's in Nederland als groene regio in balans.

In vier van de vijf opgaven hebben Arnhemse bestuurders meegedraaid in de bestuurlijke opgaveteams die dit resultaat hebben opgeleverd. Ook ambtelijk is binnen de verschillende opgave teams inzet geleverd. Dit betekent dat we het goed hebben kunnen meekijken en vanuit Arnheems perspectief hebben kunnen bijdragen aan de uitwerking van deze regionale agenda 2022. We hebben er dan ook veel herkenning op. We zien veel activiteiten en projecten doorlopen vanuit de 'oude' regionale samenwerking regio Arnhem-Nijmegen en vanuit andere bestaande samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld rond de verstedelijkingsstrategie, de Regionale energiestrategie, het Regionaal programma Werklocaties, de regionale mobiliteitsagenda en cultuurregio 025.

Wij brengen in onze zienswijze echter ook een groot voorbehoud naar voren. We zien een uitgebreide agenda met bijna 100 speerpunten waarop een forse extra financiële inspanning en veel personele capaciteit wordt gevraagd. We geven daarom aan dat het onze intentie is om aan alle vijf de opgaven mee te doen, maar stellen daarbij wel een belangrijke voorwaarde, namelijk dat er een nadere prioritering plaatsvindt. Wij vinden de agenda nu op veel punten té omvangrijk.

Wij willen als een van de twee grote steden in de Groene Metropoolregio graag mede uitvoering geven aan een realistische en haalbare regionale agenda, samen met 18 gemeenten. Een slagvaardige, ambitieuze agenda waar we met elkaar resultaten kunnen boeken,

- gericht op het doorzetten van bestaande processen en activiteiten,
- met urgente nieuwe speerpunten waarvan op voorhand duidelijk is dat een bovenlokale aanpak ons meerwaarde en beter resultaat biedt;
- met projecten en activiteiten die van belang zijn voor onze samenwerking met andere partners en overheden.

Een agenda die aansluit bij onze ambities als grote stad in deze regio.

In dit proces van prioritering zullen we zelf ook nog nader bekijken hoe deze agenda aansluit op onze eigen ambities en opgaven en waar we deze vanuit bestaande budgetten kunnen financieren.

We koersen zo op een regionale agenda die een realistische balans laat zien tussen gezonde ambitie en datgene dat we - qua middelen en menskracht - met elkaar waar kunnen maken. In onze zienswijze geven wij daarvoor per opgave nog een aantal suggesties mee.

We vragen in onze zienswijze daarnaast om, waar mogelijk, meer duidelijkheid te geven in de rollen en bijdragen van samenwerkingspartners in de regio. Meer en concreet zicht hierop zou het besluiten over deze regionale agenda en intekenen op de opgaven een stuk eenvoudiger maken. Specifiek roepen we de Groene Metropoolregio op om bij de provincie te benadrukken dat zij een belangrijke partner zijn op een groot aantal van de speerpunten, zoals op gebied van verkeersveiligheid, circulair bouwen, energietransitie, bij de ontwikkeling van de internationale clusters, de binnensteden en het transformatievoorstel cultuurregio 025.

Motie Regionale inzet, lokale verantwoording (20M355)

Via dit raadsvoorstel over de concept-regionale agenda 2022 en bijbehorende zienswijze geven we u inzicht in de betrokkenheid en ambities van het college bij de regionale agenda. Wij zullen dit jaarlijks zo doen. Ook in de toekomstige jaarverslagen van de Groene Metropoolregio zullen wij op onze specifieke inzet en ambities ingaan, zodat u daar een helder beeld van krijgt.

Wij geven op deze wijze invulling aan de motie Regionale inzet, lokale verantwoording (20M355). In deze motie vraagt u om jaarlijks 'een overzicht op hoofdlijnen van de inbreng en ambities van het college in het kader van de regionale opgaven in het afgelopen jaar aan de raad aan te bieden'.

We beschouwen de motie hiermee als afgedaan.

Concept bestuursakkoord

We hebben op 14 april 2021 van het Algemeen Bestuur het conceptbestuursakkoord ontvangen met de uitnodiging hierop desgewenst te reageren.

Eind vorig jaar is door de 18 colleges, de provincie Gelderland en The Economic Board een intentieovereenkomst getekend om te komen tot een bestuursakkoord en investeringsagenda. Dit akkoord zal worden gesloten tussen de Groene Metropoolregio, de provincie Gelderland en The Economic Board te komen. In het bestuursakkoord wordt afgesproken dat de drie partijen langjarig willen samen werken aan de realisatie van de regionale agenda en daarmee aan de ambities van het bestuursakkoord.

De Investeringsagenda regio Arnhem-Nijmegen 2022 maakt als bijlage onderdeel uit van het bestuursakkoord. De investeringsagenda is nog ongevuld. De definitieve versie van deze agenda volgt later dit jaar. In die investeringsagenda staat concreet hoe de drie partijen gaan bijdragen aan de regionale agenda en de opgaven, financieel of anderszins.

In de zienswijze geven wij aan dat onze belangstelling vooral uit gaat naar de uitwerking van de afspraken en het gezamenlijk opladen van de investeringsagenda.

Kanttelingen en risico's

- 1.1 In het najaar gaan alle gemeenten definitief intekenen op de opgaven. Als gemeenten niet intekenen op een opgave dan kan dit gevolgen hebben voor de uitvoering van de activiteiten binnen een opgave en/of voor de middelen per deelnemende gemeente. Het algemeen bestuur geeft aan dat het hier zo goed mogelijk op wil anticiperen op basis van de reacties op de concept agenda.
- 1.2 Onderdeel van de opgave Groene Groeiregio is de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen/Foodvalley. Het proces verstedelijkingsstrategie liep al langer en is nu voortgezet in de context van de Groene Metropoolregio. In de maanden mei en juni de periode vindt een consulterende ronde plaats over de verstedelijkingsstrategie plaats langs de colleges en raden in de regio. Een vergelijkbaar traject vindt tegelijkertijd plaats in de regio Foodvalley.
- 1.3 In dit opstartjaar zien we dat er vanuit de verschillende gemeenten en ook vanuit Arnhem extra capaciteit wordt bijgezet om de Groene Metropoolregio en de opgaven als het ware aan de gang te krijgen. De verwachting is dat dit na verloop van tijd minder zal worden, omdat structurele inzet vanaf 2022 vanuit de Groene Metropoolregio vergoed zal worden en omdat de samenwerking zich ook in effectiviteit in de gezamenlijke aanpak van zaken zal gaan uitbetalen.

Participatie

De regionale agenda is een 'update' en verdere uitwerking van de regionale agenda 2021. Deze is vorig jaar in brede samenwerking met gemeenteraden, colleges, provincie Gelderland, Economic Board en maatschappelijke partners tot stand gekomen.

18 gemeenten hebben ook nu weer hun input geleverd aan de regionale agenda 2022. De activiteiten en projecten die vanuit deze agenda zullen worden uitgevoerd, zullen, afhankelijk van de inhoud ervan samen met relevante partners worden uitgevoerd.

Financiën

Er worden op dit moment nog geen financiële besluiten gevraagd. Wel geven wij u graag onder voorbehoud inzicht in de financiële consequenties van deze concept regionale agenda.

In de aangeboden conceptbegroting zijn naast de middelen voor de 5 opgaven, ook de middelen voor het Regiobureau en de jaarlijkse bijdrage aan The Economic Board opgenomen. Deze inwonerbijdrage (respectievelijk € 1,73 en € 1.00) is in de lijn met de besluitvorming over de versterkte regionale samenwerking.

Zoals bij het aangaan van de versterkte regionale samenwerking is afgesproken, beslissen de 18 gemeenteraden over deelname aan de opgaven, de gevraagde middelen en het mandaat dat ten aanzien van de uitvoering wordt meegegeven. Besluitvorming hierover vindt plaats in de 2^e helft van 2021 nadat het algemeen bestuur op 15 september 2021 de definitieve regionale agenda 2022 heeft vastgesteld.

Ter informatie geven wij u hierbij het beeld van de financiële gevolgen bij de huidige omvang en opzet van de concept regionale agenda.

	Gevraagd		Begroot (structureel)		Verschil	
	Per inwoner*	Euro's	Per inwoner	Euro's	Per inwoner	Euro's
Opgave Verbonden Regio	€1,30	€211.206	€1,30	€211.206	-	-
Opgave Productieve Regio	€0,73	€118.606	€0,16 RPW	€25.995	€0,57	- €92.611
Opgave Circulaire Regio	€0,81	€131.606	-	-	€0,81	- €131.606
Opgave Ontspannen Regio	€0,57	€92.612	-	-	€0,57	- €92.612
Opgave Groene Groei	€0,82	€133.231	-	-	€0,82	- €133.231
Totaal opgaven	€4,23	€687.262	€1,46	€237.201	€2,77	- € 450.060

* Grondslag is het inwoneraantal van 162.466 inwoners d.d. 1 januari 2021

Wij gaan de komende maanden gebruiken om met voorstellen te komen voor de dekking van deze kosten, zodat wij in het najaar bij uw besluitvorming over de definitieve regionale agenda en het intekenen op de opgaven met een solide voorstel komen. Daarbij gaan we zoals aangegeven ook nog nader bekijken hoe deze agenda aansluit op onze eigen ambities en opgaven en waar we deze vanuit bestaande budgetten kunnen financieren. We gaan er daarbij van uit dat de nadere prioritering waar wij om vragen nog zal leiden tot lagere kosten per opgave.

Uitvoering

Als de raad positief over de zienswijze besluit, zal deze naar het Algemeen Bestuur van de regio worden toegestuurd. Eventuele opmerkingen of wensen vanuit de raad kunnen hier desgewenst in worden verwerkt in resp. een definitieve begroting, regionale agenda en bestuursakkoord.

Het Algemeen Bestuur van de Groene Metropoolregio zal op basis van de ingediende zienswijzen van de regiogemeenten een definitieve begroting, regionale agenda en bestuursakkoord opstellen.

Communicatie

Publicatie vindt plaats via de gebruikelijke weg.

De regionale agenda en de begroting zijn door de Groene Metropoolregio al openbaar gemaakt. Uitgebreide communicatie over de regionale agenda 2022 vindt later dit jaar plaats door het Regiobureau wanneer het algemeen bestuur op 15 september de regionale agenda 2022 definitief heeft vastgesteld.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Zienswijzebrief aan de regio m.b.t. de concept begroting 2022, de regionale agenda 2022 en het concept bestuursakkoord.
- Raadsvoorstel zienswijze concept-regionale agenda 2022 (en actualisatie regionale agenda 2021) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
- Bijlage reactiebundel regionale agenda 2022
- Aanbiedingsbrief concept-regionale agenda 2022 (en actualisatie regionale agenda 2021) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
- Concept-regionale agenda 2022 (en actualisatie regionale agenda 2021) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
- Aanbiedingsbrief Conceptbegroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
- Conceptbegroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
- Aanbiedingsbrief concept bestuursakkoord Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen
- Concept Bestuursakkoord
- Concept regionale investeringsagenda
- Motie 20M355 Regionale inzet, lokale verantwoording

Besluit van

Zaaknummer

567720

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021, nummer: 567720;

gelet op artikel 35 van de Gemeentewet; gelezen de brief van het bestuur van het Algemeen Bestuur van de Groene Metropoolregio d.d. 15 april 2021 en gelet op artikel 35 van de Wgr, alsmede op artikel 20 en 27 de Gemeenschappelijke Regeling Arnhem-Nijmegen,

besluit:

1. Akkoord te gaan met de zienswijze op de conceptbegroting 2022 GMR, de concept-regionale agenda 2022 en het concept bestuursakkoord.

De griffier,

De voorzitter,